

50 letnica gremija trgovcev v Ljubljani

Stanovsko gibanje ljubljanskega trgovstva datira v dobo važnih zgodovinskih dogodkov, ki so se odigrali v absolutistični monarhiji. Ilirska deželna vlada je z odlokom 14. junija 1834 ustanovila Trgovsko šolo in takozvano predstavništvo trgovskega stanu. To predstavništvo je leta 1851 prešlo v kompetenco Trgovske in obrtne zbornice, ki je zastopala stanovske interese ljubljanskega trgovstva.

Leto 1831 je ustvarilo trgovstvu novo organizacijo. Stiri najst ljubljanskih trgovcev je na sestanku dne 22. marca 1831 sklenilo ustanoviti gremij. Prvi poborniki te nove organizacije med ljubljanskimi trgovci so bili predniki še sedaj uglednih ljubljanskih trgovskih tvrdk. Prvi gremijski načelnik je bil g. Aleksander Dreö, trgovec in predsednik Trgovske zbornice, njegov namestnik pa g. E. C. Mayer, trgovec in svetnik Trgovske zbornice. Odbor so tvorili: gg. Franc Fortuna, Josip Kordin, Peter Lassnik, Fr. Ks. Souvan in Matevž Treun.

Novoustanovljena stanovska institucija ljubljanskega trgovstva je takoj pričela z intenzivnim delom gospodarskega, kakor tudi strokovnega šolskega značaja.

Leto 1903 je prineslo v stanovsko organizacijo prve znake narodne zavesti, tega leta se je tudi pričela na gremijski šoli poučevati korespondenca v slovenščini. Prvo narodnostno gibanje pa se je pričelo že par let poprej, ko se je osnovalo trgovsko društvo »Merkur«.

Leta 1905 se je v slovenskem trgovstvu prvič pojavila večina slovenstva, od 61 glasov je dobil pokojni Ivan Knez 45 glasov in s tem postal prvi slovenski gremijski načelnik. Doba nemške premoči je v organizaciji za vedno prenehala. Doba leta 1905 do 1914 je potekala v znamenju splošnega napredka tako na socialnem, kakor tudi narodnostnem polju. Posebno važno je bilo leto 1910, ko se je meseca avgusta vršil v Ljubljani velik slovenski narodno gospodarski kongres, ki je poglobil poslovne stike med severnimi in južnimi Slovani in okrepil stanovsko zavest. Po tem kongresu so se ustvarili posebno važni trgovski odnošaji s češkimi industrijci.

Ko je izbruhnila svetovna vojna se je vse ogromno delo gremija osredotočilo na onih par oseb, ki jih vojna vihira ni pritegnila k uničevalnemu delu. Takratni načelnik g. Samec je imel težko delo in opravljal posle gremija pod težko knuto avstrijskih oblasti.

Zgodovinsko leto našega narodnega preporoda in ujedinjenja je ustvarilo veliko državo, v katero smo bili Slovenci inkorporirani kot bistveni del Jugoslovanov. Naše trgovstvo je postalo važen faktor gospodarskega življenja mlade države. Potrebna je bila vsled tega popolna preorijentacija. Prejšnji stiki z drugimi državami, v kolikor so prihajali za naše trgovstvo v poštev, so bili na mah spremenjeni. Meje so se potegnile na dve strani v neposredni bližini Ljubljane. Izvršiti se je morala popolna reorganizacija tržišč. Carinsko poslovanje se je osredotočilo v Ljubljani in temu poslovanju se je moral prilagoditi sleherni trgovec. Poleg vseh teh trgovskih reorganizacijskih težkoč pa so se v takratni dobi pojavile še druge finančne značaja, posebno davčna vprašanja.

Kljub temu pa je gospodarsko življenje Ljubljane stalno napredovalo in se spopolnjevalo. Pri vsem tem procesu so se pojavljale nove zahtevke po spopolnitvi prometnih korespondenčnih sredstev, posebno važno je postalo vprašanje telefonskega omrežja. Nemala zasluga gremija je, da se je to vprašanje povoljno rešilo z vpostavo ljubljanske avtomatične telefonske centralne. Tudi medkrajno telefonsko omrežje se je znatno spopolnilo. Ljubljana je postala važno trgovsko središče in naši trgovci so pri tej modernizaciji imeli velike zasluge.

Desetletna doba strankarskega režima je seveda mnogo težej po spopolnitvi onemogočila. Strankarske strasti so prešle tudi na stanovska področja in tudi naše trgovstvo tega ni bilo obvarovano.

Pod novim režimom dela in enakopravnosti pa je pričelo trgovsko stanovsko živ-

ljenje zopet pridobivati na ugodnih tleh. Zamisel zgraditve »Trgovskega doma«, ki se je pojavila že davno pred vojno, je končno dosegla uresničenje. Stanovska organizacija ljubljanskih trgovcev je zadobila svoj lasten dom, naš trgovski naraščaj pa svoje učne prostore.

Delo gremija ljubljanskih trgovcev pa ne bi bilo popolno, če ne omenimo tudi vseh onih vrlin ljubljanskega trgovstva, ki skupnost, kakor tudi posameznika tako dičijo. Vsa naša javnost, vsa naša društva, socialne, humanitarne in narodnostne institucije lahko govore o delu in pomoči, ki jo ljubljansko trgovstvo ob vsaki priliki proži v tako širokogrudnih oblikah. Želimo, da bi naše trgovstvo te svoje lastnosti ohranilo tudi v bodoče, želimo pa tudi, da bi bilo delo, ki ga ustvarjajo take stanovske organizacije, kar najbolj uspešno.

Naš mladi trgovski naraščaj, kateremu je v prvi vrsti namenjen današnji trgovski praznik, naj spozna in občuduje delo, ki ga je ustvarila starejša generacija z delom svojih rok in naj si to delo jemlje za vzgled pri bodoči gradnji našega gospodarskega življenja v čast domovine in v korist narodnega blagostanja!

Petletnica Zveze slovenskih vojakov

Na lep način in brez kričavega pompa je podružnica »Zveze slovenskih vojakov iz svetovne vojne Ljubljana-Moste dne 12. aprila t. l. izvršila prvi del programa za proslavo petletnice svojega obstoja.

Ob 9. uri se je darovala maša zadušnica za v svetovni vojni padle tovariše v župni cerkvi Sv. Petra, po sv. maši pa je položil podružnični predsednik na spomenik lep trnjev venec. Nato se je vršil slavnostni občni zbor v salonu gosp. Košaka v Novem Vodmatu, ki je bil izredno dobro obiskan. Predsednik pripravljalega odbora tov. Kozina je otvoril zborovanje ter pozdravil navzoče zastopnike Osrednjega odbora gg. Matičiča, Vagnerja in Rieglerja, delegate podružnice Hrušica, Bizovik, Štepanja vas in druge. Z navdušenjem je občni zbor sklenil poslati pozdravno brzojavko predsedniku »Zveze« generalu Majstru, ki se zaradi težke bolezni ni mogel zborovanja udeležiti.

Sledil je pregled petletnega delovanja podružnice Ljubljana-Moste, ki je bilo zelo plodno. Vkljub vsem skrbem in borbam za potrebna sredstva je podružnica uspela, da je po svojih močeh marsikateremu trpinu iz svetovne vojne osušila solze v najtežjih časih. Zanimivi so bili podatki o podeljenih podporah, katere so znašale več tisoč dinarjev, in raznih prireditvah, katerih glavni in edini namen je bil zbirati sredstva za pomoč vojniim žrtvam. Uspelo je najti primeren društveni lokal, kjer morejo člani ob sredah in petkih dobiti pojedino in nasvete, kjer pa se skrbi tudi za izobrazbo s prirejanjem učnih tečajev. Poročilo je bilo z odobravanjem sprejeto.

Pri tem pa se ni pozabilo na tovariše, ki vsa ta leta požrtvovalno in nesebično delujejo za procvit »Zveze« in v korist njenih članov. Zlasti se je pohvalno omenilo delo neumorne predsednika podružnice, ki že od vsega začetka deluje v društvu. Predsednika tov. Rozina je občni zbor imenoval častnim članom in mu izročil diplomu in znak zahvale za zasluge, katere si je pridobil z raznih organizacij.

Izpregovorili so še uvodoma imenovani zastopniki ter čestitali podružnici Ljubljana-Moste k lepim uspehom v njenem petdesetletnem delovanju.

S - L.

Zakaj so rudarji za Bratovske skladnice

Trbovlje, 25. aprila.

Ko je v naši državi leta 1922 izšel enoten zakon o zavarovanju delavcev, je prišlo do ustanovitve Osrednjega urada za zavarovanje delavcev. Že takoj po ustanovitvi se je pojavila s strani tega urada močna tendenca, da se pritegne v to zavarovanje tudi naše rudarje. Akoravno so bile naše rudarske oblasti, podjetja kakor tudi rudarji enodušno proti taki inkorporaciji rudarskega zavarovanja, so bile Bratovske skladnice v zadnjem času vendarle ponovno ogrožene po načrtu novega zakona o socialnem zavarovanju, po katerem naj bi bili tudi rudarji nezgodno, bolniško in pokojninsko zavarovani pri novi ustanovi.

Toda tudi tokrat so se naši rudarji, rudarske oblasti in podjetniki uprli novemu načrtu, ter zahtevali, da se sistem Bratovskih skladnic za rudarje tudi nadalje upravlja samostojno in ločeno od splošnega zavarovanja delavcev ter pod nadzorstvom ministrstva za šume in rude.

Naša narodna vlada je takoj uvidela, da so samostojne Bratovske skladnice za naše rudarje največjega gospodarskega in socialnega pomena, zato je njihovi želji po samostojnosti v polni meri ugodila.

Rudarska stroka je sama na sebi povsem samostojna gospodarska panoga, v kateri se deluje v mnogem popolnoma različno od drugih podjetij, zato zahteva to delo tudi posebno in strokovno nadzorstvo, katero morejo vršiti samo strokovni organi rudarske oblasti. Delo rudarjev je izpostavljeno brezštevilnim nevarnostim zaradi neizbežnih nesreč, pa tudi počasnemu hiranju zaradi dolgotrajnih obolenj, ki so nastopila od napornega dela v rudnikih. Te okolnosti so v glavnem dela rudarjem povod že v davnlino, da so si ustanovili Bratovske skladnice, s katerimi so si zavarovali starost, onemoglost pred bedo, ki pa jim nudijo tudi ob nesrečah in obolenjih izdatno pomoč. Tako se

zavarovanje v Bratovskih skladnicah giblje v treh pravih, in sicer bolniško, nezgodno in pokojninsko. Bolniška blagajna oskrbuje članstvo ob obolenjih ali nesrečah s popolno zdravniško oskrbo v moderno urejenih lastnih bolnicah ali pa v slučaju lažnejših obolenj v domači oskrbi s pripadajočimi bolniškimi mezdami, dokler bolnik ne okreva. Nezgodna blagajna jamči rudarju, ki se je težko ponesrečil ter postane trajno ali tudi delno nesposoben za delo, nezgodno rento po odstotkih nesposobnosti, ki jo nezgodniku določi bratovsko-skladnični zdravnik. Pokojninska blagajna pa zavaruje rudarje za starost in onemoglost, ki se pa tudi odmerja po odstotkih nesposobnosti za delo. — Rudarji se dobro zavedajo, kaj jim je Bratovska skladnica, da jim je druga ekstenca, kajti v vsakodnevnih nevarnostih težkega rudarskega stanu pač nikdo ne ve, kdaj in kje ga čaka nesreča, bolezen ali smrt, zato pa, dasiravno so sedanje mezde zaradi praznovanja močno skržene, tudi niso posebno ugovarjali novemu nedavnemu povišanju prispevkov, ker bočejo imeti to svojo staro tradicionalno socialno ustanovo ohranjeno zase, za svoje družine in potomce tako, kakoršno so jim jo ustanovili njihovi predniki. Rudarji se pač zavedajo, da bodo imeli, ko jim enkrat njihove mišice odpovejo, zaslužen počitek in kolikor toliko miren pokoj.

Medtem jim te humane pomoči Osrednji urad za zavarovanje delavcev ne proži, ker zagotavljano zavarovanje ob onemoglosti in starosti po splošnem zavarovanju se še do danes ne izvaja.

Razen tega je pa zavarovanje pri Bratovskih skladnicah mnogo cenejše, nego pri splošnem zavarovanju. Upravni stroški Bratovskih skladnic znašajo komaj 47 odstotka vseh dohodkov, dočim znašajo pri splošnem zavarovanju, pa čeravno ima sedaj uvedeno samo bolniško in nezgodno zavarovanje, upravni stroški celih 16 odstotkov vseh dohodkov. Ta okolnost omogočuje Bratovskim skladnicam, da se pri teh zaradi manjših upravnih stroškov uporabijo večja denarna sredstva v korist zavarovancev. Uprava in poslovanje Bratovskih skladnic je enostavno in vzorno organizirano. Uprava je v neposrednem stiku z zavarovanci ter res bratovsko za nje skrbi, tako da zavarovanci lahko, hitro in neposredno pridejo do pomoči, kar je posebno važno za obbolele in ponesrečene rudarje ali za člane njihovih družin.

Izkušnje dolgih desetletij obstanka Bratovskih skladnic dokazujejo, da so dobro fundirane, da je njihovo delovanje v korist za teži in nevarni stan rudarja, zato naši rudarji popolnoma upravičeno predpostavljajo Bratovske skladnice splošnemu socialnemu zavarovanju, je pa tudi potrebno, da rudarji Bratov. skladnice tudi za naprej ohranijo v dosednji obliki, kar ni le v njihovem lastnem interesu, marveč tudi v interesu narodnega gospodarstva.

Slovenjgradec

Osebnost. Tukašnji okrožni zdravnik in zdravnik tukašnje bolnice kirurškega oddelka g. dr. Makso Pohar je nastopil daljši študijski dopust.

Preselitev poštnega urada v nove prostore. Preureditev novih prostorov tako napreduje, da se bo poštni urad s 15. majem lahko preselil v zelo primerne prostore pri hotelu Schuller.

Vlomi na dnevnem redu. Zadnje čase se pri nas kar vrste vlomi. Sedaj je bilo zopet vlomljeno v trafiko in gostilno v Vrhnah pri Slovenjgradu. Vlomilec je odnesel tobak in denar in tako oškodoval lastnico Gostenčnik Lucijo za 1200 Din.

Podružnica Bate. Hišo g. dr. Černeta, ki je odšel v Dolno Lendavo, bo baže kupil Bata, katero bo preuredil v trgovino.

Fantje odhajajo... Te dni je odšlo precej fantov našega okraja v razne kraje, da odslužijo svoj vojaški rok. Bili so sicer precej dobre volje, a take pijanosti ni bilo, kakor prejšnja leta.

Trebnje

Prednjaški tečaj. Obveščamo vse člane in članice prednjaškega tečaja, da predava danes brat Bučar iz Ljubljane. Udeležba je strogo obvezna.

Sv. Jurij letos pri nas ni bil zelen. Povečanje občine. Po novi združitvi občin dobi občina Trebnje v svoj okoliš katastralna občina »Sv. Stefan«, ki je dosedaj pripadala občini Velika Loka. Katastralna občina Sv. Stefan nagiba z vsem svojim prometom na občino Trebnje in je bila že davna želja vseh prebivalcev te podobčine, da se pridruži občini Trebnje.

Velik sadni vrt. Novi lastnik starega graščinskega poslopja g. dr. ing. Evgen Soulay, rod. dom Čeh, je zasadil okoli gradu veliko množino sadik in to v veliki večini žlahtnega sadja. To je prvi sadovnjak v naši okolici.

Proračun občine Trebnje. Odobren je bil proračun občine Trebnje. Po vsem občinskem ozemlju bodo pobirali naslednje davščine: 86 odstotka občinska doklada k vsem v občini predpisanim davkom, občinske trošarine od dne 1. januarja 1931 dalje pa do dneva razglasitve v Službenem listu Dravske banovine, in sicer od 100 l vina 106 Din, od 100 l piva 50 Din od hl odstotka alkohola 6 Din. Od dneva razglasitve v Službenem listu pa bodo pobirali naslednje davščine: od 100 l vina 150 Din; od 100 litrov vinskega mošta 150 Din, od 100 l piva 5 Din, od hl odstotka alkohola, spirita, žganja, likerja, rula in konjaka 6 Din. Občinske naklade od 1. januarja 1931 dalje, in sicer od goveda 20 Din, od prašičev 10 Din, od 100 kg mesa vseh vrst 20 Din. Občinske trošarine in naklade bodo zadele le dejansko porabo obdavnih predmetov, ne pa proizvajanja. S to odobritvijo je rešena pritožba neekga gostilničarja zoper davščine na vino in je zavrnjena kot neosnovana. Proračun občine Trebnje izkazuje 359.582 Din dohodkov in ravno toliko stroškov.

Kino v Trebnju. Danes sta v Prosvetnem domu na razporedu dve komični enodejanki.

Seja izseljeniškega odbora

V posvetovalnici Delavske zbornice se je vršila seja izseljeniškega sveta, ustanovljenega pri Družbi sv. Rafaela za varstvo izseljencev. Na seji je predsednik pater Kazimir Zakrajšek obširno poročal o izseljeniškem vprašanju in razložil potrebo svetov. Seje so se udeležili zastopniki raznih kulturnih in gospodarskih organizacij, med njimi tudi zastopnik banske uprave dr. Karlin.

Meniševsko pismo

Begunje pri Cerknici, 24. aprila.

Ob sedanjem ljudskem štetju je bilo v naši občini 1331 duš, od teh 689 moških in 642 žensk. V primeri z zadnjim ljudskim štetjem smo celo nazadovali, ker je bilo takrat v občini 1351 duš, sedaj jih je torej 20 manj. Tega pa niso kriva morda rojstva — saj se jih letno za polovico več rodi kot jih pa umrje — vzrok je veliko izseljevanje. S trebuhom za kruhom so odšli v Francijo, Argentino in v naše južne kraje.

Občine so dobile nalog, naj se posvetujejo, kako bi se združile manjše občine v večje. To se pa ne sme delati s slepim navdušenjem, ampak je treba trezno preudariti, predno se odločimo za to ali ono. V našem slučaju sta dve možnosti, ali ostane naša občina, ali pa se priključi k cerkniški. Meniševci smo seveda za svojo lastno občino, ker je pa bolj majhna, bi bila edina zadovoljiva rešitev, da se ji priključi sosedna vidovska občina, ki ima približno isto število duš. Tako bi dobili edino, ki bi najbolj ustrezala danim pogojem. S priključitvijo vidovske občine k naši pa govori tudi dejstvo, da je ves njihov promet usmerjen skozi našo občino, v Begunje imajo tudi svojo pošto. — Upamo, da se bodo odločujoči zavzeli za te naše mnenje.

Delo na banovinski cesti Begunje — Sv. Vid hitro napreduje in bo kmalu odprta pri Cajnarjih, kar bo precej olajšalo promet, ker je od tu do Topola najslabši del stare ceste. Nekam čudno pa se zdi postopanje vodstva ceste, ker ni hotelo sprejemati domačih delavcev, ki so sicer v večini tesači, pa sedaj v krizi ne dobe nikjer dela. Zadnje dni pa se je obrnilo na bolje in so sprejeli tudi domačine. Iz Cerknice je prišel tudi 12-tonski cestni valjar in je začel valjati cesto, pa je imel že v začetku smolo, da se je udrl in so imeli precej opravka, predno so ga dvignili.

Begunje pri Cerknici

Igra. Danes popoldne bo v domu ponovitev igre »Vaški lopov.« Vabljeni!

Telefon. Pred kratkim so zabijali po vasi kolike za nov telefon. Proga bo šla iz Preserja na Begunje in Cerknico. Baže bo v dveh mesecih gotova. Že večkrat smo prosili zanjo, pa ni bilo dovolj denarja, sedaj pa bo napravila država sama.

Sola v Otavah. V bližnjih Otavah so otvorili enorazrednico. Za učitelja je postavljen g. R. Jeletič.

Pri pokvarjenem želodcu, plinih v črevesu, slabem okusu v ustih, čelnem glavobolu, mrzlici, zapeki, bljuvanju ali driski, učinkuje že kozarec naravne »Franz Josefove« grenčice sigurno, naglo in prijetno. Znameniti zdravniki za želodec izpričujejo, da se izkaže uporaba »Franz Josefove« vode kot prava blagodati za po jedi in pijači preobložena prebavila. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah. 471

Novosti iz školjeloškega okoliša

Škofja Loka, 24. aprila.

Prikrat je, da so prispeli k nam v večjem številu slovenski fantje iz bivše mariborske oblasti kot rekruti.

Končni rezultat ljudskega štetja za mesto Škofjo Loko je sledeči: moških je 1094 in žensk 1306, razlika po spolu tedaj za 212 oseb. Družin je 456. Jugoslovanskih državljanov štejemo 2363, tujih 37. Po veri je 2207 rimsko-katoličanov, 140 pravoslavnih, 5 protestantov in 48 pripadnikov raznih veroizpovedi. Jugoslovanske narodnosti je 2382 mešanov, nemške 6 in raznih 12. Po materinskem jeziku je 2123 Slovencev, 203 Srbohrvatov, 22 Nemcev, 3 Madžari in 49 raznih.

Društvena uprava je v razjasnitev sokolskih teženj in v navodilo vsem bratom in sestram izdala obširno poslanico, ki na jasn, točno opredeljen in neprikrit način obrazlojuje stališče pravih društvenikov, članov Sokola. Poslanica se je razdelila v več sto izvodih med članstvo.

Takorekoč vsesplošni gospodarski zastoj je nemilo zadet tudi škofjeloški okoliš, kjer je posebno lesna industrija prizadeta. Močno se je prav do poslednjih dni omejil obrat v tovarni klobukov »Seširc«, ker ni naročil. S skržnim obratovanjem so pričeli v drugi polovici aprila. Delavstvo s strahom in skrbjo pričakuje bo dočnosti.

Nogometna tekma SK Sparta iz Ljubljane je v nedeljo ob 15. uri na letnem telovadišču Sokola proti škofjeloškemu sokolskemu moštvu. Tekma se vrši ob vsakem vremenu in sigurno. Vabimo!

Starološka občina je prejela nove, z zakonom predpisane hišne tablice, ki se polagoma razmestijo po vaseh. Od 807 tablic jih dobi Stara Loka 86, Binkelj 19, Trnje 17, Vešter 32, Moškrin 6, Virlog 22, Pevno 13, Crngrob 13, Papirnica 10, Križna gora 20, Planica 6, Lavtarski vrh 4, Čepulje 7, Stari dvor 41, Trata 18, Suha 62, Lipica 9, Dodečič 75, Reteče 31, Gorenja vas 34, Zabnica 65, Slna 44, Dofarje 33, Farme 11. Sv. Duh 57, Virmače 54 in Grene 18.

S cestnim vprašanjem in jadikovanjem smo na istem in izgleda, da cestne mizerije sploh ne bo konca.

Zagrebački zbor

25. IV. — 4. V. 1931

VIII. salon avtomobilov

motornih koles, koles in pribora

XV. SPECIALNI

POLJEDELSKI SEJEM

(strojev, gnojil, potrebščin)

Perutinarstva in kuncev

samo 25. IV. — 28. IV.

Razstava holandskega cvetja

Turistike in sportnih potrebščin

higijene

Legitimacija Zagrebačke Zbora, kupljena pred odhodom, velja za brezplačen povratek po železnici, a na porobitih velja za višji razred za ceno nižjega.

Jz Dravske banovine

d Uradne ure. Od 1. maja do 1. oktobra 1931 bodo v uradih kraljevske banske uprave Dravske banovine in podrejenih državnih upravnih oblastev uradne ure dnevno razen ob sobotah od pol 8. do pol 13. in od 16. do 18., ob sobotah pa od pol 8. do pol 14. (S tem popravljamo tiskovno pomoto prvotne objave; popoldanske uradne ure bodo od 16. do 18. in ne od 14. do 18. ure). AA.

d Opozorilo vsem kmetijskim produktivnim zadrugam in kmetijskim društvom. S svojim odlokom z dne 9. t. m. No. 23965, opozarja ministrstvo za kmetijstvo, da zaenkrat ne more nikakor jemati v pretres prošnje za drž. podpore, ki prihajajo od raznih kmetijskih produktivnih zadrug in kmetijskih društev. Glede načina nadaljnjega vlaganja takih prošnje bo imenovano ministrstvo izdalo pozneje posebna navodila. Od kraljevske banske uprave v Ljubljani, dne 17. aprila 1931.

d Mala obrt bo zastopana tudi na XI mednarodnem vzorčnem velesejmu v Ljubljani, ki bo od 30. maja do 8. junija 1931. Ravnateljstvo velesejma je namreč iz posebne naklonjenosti tudi letos nakazalo referat za pospeševanje obrti primeren prostor. Obrtniki, ki žele razstaviti na tem prostoru, se opozarjajo, da prijavijo svojo udeležbo takoj na naslov: Kr. banska uprava, referat za pospeševanje obrti, Ljubljana, Krekov trg 10-I.

d Razpis štipendij francoske vlade. Francoska vlada je razpisala vsakoletne štipendije za tiste študente in absolvente jugoslovanskih visokih šol, ki želijo izpopolniti svoj študij v Franciji. Kompetentni naj v svojih prošnjah pregledno opišejo svoj dosedanj študij (diplome itd. se prilagajo v overovljenih prepisih) in pojasnijo, zakaj bi hoteli študirati v Franciji. Prošnjam je treba priložiti predpisani formular z navedbo raznih podatkov. Na tem formularju potrjuje univerzitetni lektor francoščine, ali za kandidata, ki niso stalno v Ljubljani, delegat francoskega konzulata, da obvlada prosišlec francoščino tako, da bo mogel poslušati strokovna predavanja v Franciji. Ti formularji se dobivajo na rektoratu univerze. Kompetentni, ki so slušatelji ali pa absolventi ljubljanske univerze, naj vložijo svoje prošnje najkasneje do 7. maja na rektoratu univerze Kralja Aleksandra Prvega v Ljubljani.

Za pomladansko sezijo posetite pred nakupom moških oblek, manufakture, moškega perila in modnih potrebščin najprej trgovino

JOSIP OLUP

Ljubljana, Stari trg št. 2 na vogalu in postreženi boste z dobrim blagom po najnižji ceni.

d Izlet Jadranske straže na morje. Izletni odbor Jadranske straže, Ljubljana, nujno prosi vse zainteresirane in prijavitelje izletnikov, da takoj vplačajo polovico prijavnine in ostalo polovico do 5. maja. Od vseh strani prihajajo vprašanja, koliko mest je še prostih, vendar pa ne more dati izletni odbor nikakih pozitivnih pojasnil, ker je v Ljubljani in okolici še cela vrsta prijaviteljev in deloma prijaviteljnih interesov, ki niso vplačali do danes nikakega zneska. Zavičevanje odločitve in neplačanje vsaj polovičnega zneska onemogoča vsako administrativno delo. Dne petega maja je zaključek prijave. Ta dan zapadejo tudi pogodbe in izletni odbor se ne bo mogel ozirati na nobeno prekasko prijavo, nasprotno, ako niso tega dne vplačali vsi izletniki zneskov, izlet odpove. Vse informacije in prijave sprejema izletna pisarna, Ljubljana, Vogelna ul. 3. (Posebno pa še prosi odbor mestne in oblasne odbore ter poverjenike Jadranske straže, da nemudoma javijo, koliko članov izletnikov so nabrali ter da vpošljejo zneske). Izletni odbor Jadranske straže Ljubljana.

d Fotoaparate kupite najbolje pri Fr. P. Zajec, optik, Ljubljana, Stari trg 9. 420

d Volna, bombaž, nogavice in pletenine v veliki izbiri pri Karlu Prelogu, Ljubljana, Židovska ulica 4 in Stari trg 12. 800

d Tečaj za bikorejce in rejce mrjasev v Kranju. Ta velekoristni specialni tečaj bo v Kranju v Ljudskem domu v ponedeljek 27. aprila t. l. od 9. do 11. ure dopoldne in od 1. do 3. ure popoldne.

d VII. redni občni zbor Zveze duševnih delavcev v Sloveniji bo v ponedeljek 11. maja ob 17. uri v prostorih Slov. Matic, Kongresni trg 7-I. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo odbora (s poročilom o kongresu v Londonu in o seji uprave in Parizu) in nadzorstva. 3. Volitve. 4. Slučajnosti.

d Vremensko poročilo. Včeraj je kazal barometer v Ljubljani 762,9, termometer 4,4, relativna vlaga 84%, tiho, deloma oblačno. V Mariboru je kazal barometer 760,4, termometer 5,6, relativna vlaga 81%, tiho, oblačnost 6. Drugo je bilo večina oblačno in vetrovno. Deževalo je v Kumboru (0,1 mm) in na Visu (0,4 mm). Vsa opazovanja ob 7. uri. Najvišja temperatura je bila v Ljubljani 11,4 (2,8), v Mariboru 14,4 (3,7), v Mostaru 19,3 (2,4), v Zagrebu 19,1 (5,7), v Beogradu 19,4 (7,2), v Sarajevu 17, (5,3), v Skoplju 18,2 (8,2), v Kumboru 16,7 (10,8), v Splitu 16,4 (8,5), na Rabu 17, (7,1), na Visu 16,9 (7,6). V oklepajih je označena najnižja temperatura.

d Občni zbor trgovcev v Celju. Dne 29. aprila ob pol 20. uri bo v posvetovalnici gremija trgovcev v Celju, Razlagova ulica št. 8 XXII. redni letni občni zbor trgovskega društva v Celju z običajnim dnevnim redom. Ob nesklepnosti bo eno uro pozneje drug občni zbor pri vsakem številu navzočih članov. Odbor vabi vse člane na polnoštevilno udeležbo.

Ako ste se za okrepitev svojega zdravja odločili za Račensko zdravilno vodo — tedaj ste si izbrali res najbolje. 857

Površnike, obleke in vsa druga oblačila za gospode in deco nudi v največji izbiri tvrdka J. MAČEK, Ljubljana, Aleksandrova c. 12. 998

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snaži obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perilo

685 tovarna Jos. Reich.

MNOGO PRIHRANITE AKO NOSITE »PAN« OVRATNIK. 943-7

d Spremembe v železniški službi. Postavljeni so za zvanjence I. kategorije: Potočnik Alfonz, komerc. zvanjenik, Maribor glav. kol.; Purgaj Rupert, prometnik, St. Rj.; Križaj Adolf, komercijelni zvanjenik, Maribor glav. kol.; za zvanjence II. kategorije: Dovč Jože, premikač, Ljubljana glav. kol.; Mihelič Francišek, premikač, Ljubljana glav. kol.; Jesih Marcel, zapisov. vozov, Rakek; Mihevc Anton, kretnik, Rakek; Anko Jožef, premikač, Rakek; Marc Miroslav, sklad. desetar, Ljubljana glav. kol.; Škerl Marjan, sklad. desetar, Rakek; Kovič Ivan, kretnik, Laze; Tesner Janez, premikač, Zalog; Kranjc Karel, brzojavec, Pragersko; Godec Ludvik, blokovnik, Maribor glav. kol.; Čot Anton, čuvaj proge, progov. sekcija Ljubljana glav. proga; Fritz Franc, premikač, Ljubljana glav. kol.; Marčič Franc, kretnik, Pragersko; Sajovic Albin, tovor. sprevodnik, Maribor glav. kol.; Teraš Rudolf, tovor. sprevodnik, Maribor glav. kol.; Lenardon Peter, tovor. sprevodnik, Maribor glav. kol.; Šarec Bogomir, skladiščnik, Lesce-Bled; Jančar Jnez, skl. desetar, Zalog; Hanžič Valentin, premikač, Ljubljana gor. kol.; Medja Jožef, premikač, Bistrica Boh. jezero; Kranjc Karel, premikač, Maribor glav. kol.; Divjak Janez, premikač, Maribor glav. kol.; Odreitz Aleš, premikač, Maribor glav. kol.; Čad Francišek, kretnik, Djurmanc; Pirc Lovrenc, zapisov. vozov, Rakek; Vodičar Franc, sklad. desetar, Zalog; Karlin Martin, tovor. sprevodnik, Rogatec; Harner Franc, tovor. sprevodnik, Maribor glav. kol.; Ziberna Jožef, tovor. sprevodnik, Maribor glav. kol.; Kešar Lavrencij, kretnik, Rogatec; Rožič Janez, tovor. sprevodnik, Jesenice; Bivic Jožef, kretnik, Radohova vas; Kristan Ivan, tovor. sprevodnik, Murska Sobota; Saje Franc, kretnik, Kandija; Perko Franc, tovor. sprevodnik, Maribor glav. kol.; Kokelj Viktor, kretnik, Višnja gora; Urbanc Ivan, sklad. desetar, Medika; za služitelja: Dolmovič Alojzij, pisar, sluga, Ljubljana gor. kol. in Premuš Josip, avizer, Čakovec. Preuvsršen je z zvanjenci I. kategor. Brodnik Alojzij, strojevodja, kurilnica Ljubljana I glav. kol. dosedaj zvanjenik II. kateg.

Birmanska darila po znižanih cenah pri L. Vilhar, urar Ljubljana, Sv. Petra 36

F. Fajdiga sin Zalogi pohištva in tapet liskih izdelkov Ljubljana, Sv. Petra cesta 7 Ustanovljena leta 1879 317

Ljubljana

Nedelja, 26. aprila 1931: Klet. Pravoslavni, 13. aprila: Artemon.

Ponedeljek, 27. aprila 1931: Peregrin. Pravoslavni, 14. aprila: Martin. Nočno službo imajo danes lekarne Kmet na Dunajski cesti, Levstik na Resljevi cesti in Bohinec na Rimske cesti; jutri v ponedeljek pa lekarni Piccoli na Dunajski cesti in Bakarčič na Sv. Jakoba trgu.

III. Simfonični koncert letošnje sezone bo, kakor že javljeno, v petek 1. maja ob 20. uri v Unionski dvorani. Prvo točko koncertnega sporeda tvori novo orkestralno delo Slavko Osterca: Suita za orkester.

Predavanje o ruskem skladatelju Modestu Musorgskem. Vse glasbene kroge in druge zainteresirane opozarjamo, da bo predaval v ponedeljek 27. t. m. ob 20. uri v pevski dvorani poslopja Glasbene Matic v Vegovi ulici univ. prof. in filozof Lapšin o slavnem ruskem skladatelju Musorgskem in njegovem krogu. Pri predavanju se bo izvajalo tudi nekaj skladb slavnega avtorja. Medvedova nam bo zapela par njegovih pesmic, pianist Marijan Lipovšek pa bo zaigral nekaj točk iz njegovega cikla Slike po razstavi. Predavanje bo izredno interesantno in poskrbljeno je, da bo tolmačeno tudi na naš jezik. Vstop je prost.

Gospod Ludvik SEMEN, stanujoč v Ljubljani, Stari trg 6, nima pravice nabirati inserate za Cankarjevo Odbor »Cankarjeve družbe«.

■ Promenadni koncert muzike 40. p. p. »Triglavskega« danes ob 11. uri v »Zvezdi«. Spored: 1. Čerin: Naša vojska, marš. 2. Mozart: Uvertura Koperi »Titus«. 3. Sedlaček: »Za moje prijatelje«, srbske pesmi. 4. Wagner: »Lohengrin«. 5. Čerin: »Solunski dnevi«, pesmi za dobro voljo (nove). 6. Rinihardt: »Zenske oči«, valček. 7. Kačer: »Pesem o čudežnem barcu«, foxtrot. 8. Fučik: »Gladjatorije«, marš. Dirigent višji kapelnik dr. Josip Čerin.

■ Opozorjamo na današnji oglas tvrdke Derenda. 1047a

Koks za kovače in centralne kurjave iz angleškega premoga 75 Din za 100 kg franko plinarna nudi Ljubljanska mestna plinarna.

■ Krasna veselogra »Gospod senator«, ki je pri večerajšnji premijeri izredno dobro uspešna, se ponavlja danes ob 20.15 uri na Šentjakobskem odru. Vstopnice se dobe od pol 20. ure pri gledališki blagajni. Vabljeni.

■ Opozorjamo na premijero Hoffmannsthalovega misterija o življenju in smrti bogatina Slehernika, ki bo danes ob 20. uri zvečer v opernem gledališču.

■ Stjepan Ivelja, novo angažirani tenorist, nastopi kot redni član naše opere prvič v sredo v Simončič-Silvevi opereti »Oj, ta prešmetana ljubezem«.

Lekarna Trnkoczy 669 Ljubljana, Mestni trg 4 Tel. 2186 P. t. r. 10755

■ Ena največjih prireditev ljubljanskih srednjih šol bo koncert dijaškega pevskega zbora in orkestra drž. klasične gimnazije, pomnoženega z nekaterimi gojenkami in gojenici drž. učiteljske 9. maja v veliki dvorani hotela »Union«, na kar opozarjamo že danes.

■ Odprta noč in dan so groba vrata. Umrli so: Martin Zohar, 12 let star, sin posestnika, Vidovdanska cesta 9; Franciška Golli, rojena Hafner, 80 let stara, vdova davčnega upravitelja, Rimska cesta 9; Marija Grčar rojena Grm, 41 let stara, Poljanska cesta 25; Josip Černeck, 6 let star, sin polirja, Vidovdanska cesta 9. — Blag jim spomin! Zaluželim naše sožalje!

■ Tombola. Osrednje društvo nižjih poštinih in telegrafskih uslužbencev krajevna skupina v Ljubljani priredi 3. maja t. l. VIII. veliko javno dobrodelno tombolo.

Maribor

mPredavanje o Lužičkih Srbih. V zvezi s Trstenjakovo slikarsko razstavo bo v Ljudski univerzi predaval v sredo 29. t. m. zvečer G. Gučar iz Ljubljane o Lužičkih Srbih, v preteklosti in sedanjosti. Predavanje bo ilustriral s skopičnimi slikami.

mOtvoritev Dupleškega mostu. Novi Dupleški most preko Drave bodo slovesno otvorili definitivno v nedeljo 17. maja.

mPoziv v Beograd. Ravnatelj tukajšnjega državnega ženskega učiteljskega g. F. Kadunec je pozvan v Beograd, da kot zastopnik iz Dravske banovine v ministrstvu prosvete sodeluje pri sestavi novega učnega načrta in pravilnika za učiteljskega. Cestitamo!

mPrebivalstvo Tezna. Po sedanjem ljudskem štetju živi v Tezni 1695 ljudi, in sicer 796 moških in 879 žensk. Od leta 1921. je občina narasla za 600 ljudi.

mPrebivalstvo Košakov. Občina Košaki pri Mariboru šteje 2253 prebivalcev. Izmed teh je 1085 moških in 1168 žensk. Po verj. je 2228 katoličanov, 12 pravoslavni in 13 protestantov. Nemcev je 76, tujih državljanov 95.

Radi kvalitete in cene — samo »Karočevlje!« 985

mOdgoditev otvoritve kopališča. Vsled neugodnega vremena se kopališče na Mariborskem otoku ne bo otvorilo 1. maja, kakor se je prvotno nameravalo, ampak šele 10. Najemniška pogodba g. Josipa Majdiča za kopališko restavracijo se je podaljšala za nadaljna 4 leta. Nadzornik kopališča pa bo letos magistratni uradnik g. Joško Vlah.

mPouk v dramski šoli. Danes v nedeljo bo od 9. do 13. ure zopet reden pouk v dramski šoli režiserja Jožeta Koviča.

Pijte original »CHABESO«. 1114

mo vse člane na okoliščino glede prijave v B in C skupino do 1. maja 1931, da se vsi oni, ki se niso prijavili, to čim prej store. Odbor.

mOpozorjamo! Pred kratkim ustanovljena trgovina z živila A. Lesjak v Gosposki ulici 11, si je že doslej pridobila vsesplošen ugled in priljubljenost. G. Lesjak je Mariborčan, bil pa je več let vodja velikih domačih in tujih tvrdk. Opozorjamo na današnji oglas.

LUNA MARIBOR nogavice vseh vrst od Din 4-50 naprej. 1121

mCenzura filmov. Mestna občina bo kulturne filme opustila davka in je v ta namen imenovala posebno cenzurno komisijo, v kateri so gg. Josip Barle, magistratni svetnik, Janko Glasner, ravnatelj Studijske knjižnice; dr. Ivan Dornik, profesor in pisatelj ter Ivan Lukman, šolski upravitelj.

mNova trgovina A. Lesjak, Gosposka ul. 11 nudi po najnižji dnevni ceni stalno svežo prazeno kavo, čaj, maslo, riž, olje, moko in vsa druga živila. 1005

mLjudska univerza v Mariboru. V petek dne 1. maja bo predaval g. prof. Bogovič iz Maribora o svojem potovanju okrog Sredozemskega morja. Predavanje bodo pojasnjevali številne skopične slike.

mNarodno gledališče. Danes popoldne ob 15. uri bo prva ponovitve otroške igre »Začarana žaba«, ob 20. uri pa se bo začel v sezoni vpriporila komedija »Leseni konji«. Znižane cene. V torek se bo belila opereta »Knežinja čardaša« z Marico Lubejevo v vlogi Silve

Celje

* Kolo jugoslovanskih sester priredi v nedeljo 17. maja veliko tombolo v prid doma na Bakarcu.

* Koncert »Ojke« v Gornjem gradu bo danes ob 15. uri v škofijski palači. Na koncert se opozarjajo izletniki in prebivalci Gornjemu gradu bližnjih krajev.

* Ljudsko vseučilišče. Jutri ob 20. predava na meščanski šoli g. rav. Gavro Gomišek o zanimivi temi »Miselnost evropskih narodov«.

* Prva letošnja hazenska tekma se bo vršila družini SK Celje ter ljubljanske Ilirije. Igra bo zelo zanimiva.

* Podporno društvo za revne otroke v Gaborju je na svojem občnem zboru izvolilo kot predsednika g. poštnega kontrolorja Gamsa, kot podpredsednika g. Hrastnika, kot tajnico gđ. Pogajenovo, kot blagajnika g. Vučka.

* Prostovoljno gasilno in reševalno društvo javlja, da oseb s kužnimi boleznimi ne more prevažati, druge osebe pa brez razlike prevažajo, samo če je natančno in pravočasno obveščeno. Prijavitelj je treba pri poveljstvu rešilnega oddelka, telefon 99, pri načelniku Jellenzu v Prešernovi ulici št. 19, telefon 92, pri poveljniku Koschieru, Za kresjelo, telefon 99, pri tajniku Berni, Kralja Petra 10, v trgovini Karbeut na Kralja Petra 3. Reševalno društvo odklanja očitke, da ne prevažajo oseb, ki ne morejo plačati, ker lahko dokaže, da je že nekaj revnih oseb brezplačno prevažalo.

* Mestni kino predvaja danes ter jutri še zvočni vefilmi »3 + 1 = 2« z Lilian Harveyevo in Willy Fritschem.

* Seznami zavezanecv za ljudsko delo na področju mestne občine so javno razpoloženi na vpogled pri mestnem načelnstvu.

* Predavanje za obrtniške vajence. Danes ob 11. se bo v dvorani Obrtnega doma vršilo prvo mladinsko predavanje za obrtni naraščaj. Predaval bodo: G. Zabkar o pomenu in namenu vajeniške vzgoje, g. učitelj Gobec o važnosti knjižnice za izobrazbo in g. upravitelj Bizjak o vedenju v šoli, pri mojustru in v javnosti.

* Pouk na gimnaziji, ki se je v zimskem času zopet začel, ob 20.22 zgumihwumhwyskpr radi zamud vlakov začel ob 8.15, bo od jutri naprej zopet začel ob 8. uri.

* Nezgoda v šoli. 11letnega učenca Mirnika Ivana je njegov sošolec v odmoru tako nerodno sunil, da je padel in si izvil desno roko. Spravili so ga v javno bolnico.

* Nezgoda z motornim kolesom. V petek popoldan je blizu Frankolovega padel z motornim kolesom trgovec s Frankolovega Vidner Anton. Dobil je poškodbe po glavi in telesu in si je tudi pretresel možgane. Ostal je v domači oskrbi.

Dolenji Logatec

Pri zadnjem ljudskem štetju leta 1921 je štela občina Dol. Logatec 1934 prebivalcev, sedaj jih pa šteje 2216, to je 15 odstotkov več in to kljub temu, da je radi gospodarske krize odšlo iz Dol. Logatec mnogo ljudi. Vsega skupaj je 283 oseb več nego jih je bilo leta 1921, kar kaže, da se kraj dobro razvija. Moških je 1112, žensk pa 1104, torej osem žensk manj, kar pomeni, da se bodo Logatčanke lahko pomogle.

*Bate« tudi v Dol. Logatec. Tudi Logatčani dobimo prodajalno »Bate«, ki bo v hiši posestnika Zupančiča.

S kanalizacijo so pričeli. Zaenkrat kopljejo glavni požirnik. Ob tej priliki so prišli na ogromno brezdn. S tem požirnikom je ko-nečno saj delna kanalizacija zagotovljena. Saj ob času dežja ne bomo plavali v vodi po najbolj prometni cesti.

Bohinj

Sokolsko društvo Koprivnik je gostovalo preteklo nedeljo v Bohinjski Bistrici z igro »Miklova Zala« v tamkajšnjem Sokolskem domu. Na tem mestu se najkrajše zahvaljujemo bistriškemu Sokolu za veliko požrtvovalnost, ki jo je izkazalo ob tej priliki. Predstava je bila častno obiskana. Igralci so se potrudili in igrali zadovoljivo. Med odmori so svirali vrli tamburaši — Sokoli iz Bistrice.

V Srednji vasi se vrše priprave za ustanovitev Sokolskega društva, katere vodi g. I. Arh. Želimo mu že sedaj ves uspeh.

Grahovo

Šolski nasadi. V sredo je tukajšnja šolska mladina pod nadzorstvom sreskega šumarskega referenta in domačega učiteljskega zasadi na 1000 smrekovih sadik na goličavo ob cesti proti Blokam pod takozvani hrib »Spika«. Na terenu jim je g. šumarski referent praktično pokazal uspešno sajenje, nakar je mladina prišla za delo in ga yestno izvršila.

Nesreča pri kopanju kamenja. Že dalj časa poravljajo občani pot, ki pelje iz vasi proti jezeru na takozvane »blate«. Ker ni porabnega materiala v bližini, ga morajo dovažati iz kamnoloma pod Slivnico. Tu pa je izkopavanje zelo nevarno zaradi visokih skalnih skladov. In ravno ob tej priliki se je tak sklad zrušil in k sreči samo lahko poškodoval na roki domačina Kraševca. Prvo pomoč mu je nudil dr. Pušenjak v Cerknici.

Ustanovni občni zbor sokolske čete. Danes bomo imeli v šoli ob pol 16. ustanovni občni zbor sokolske čete. Kot priprava na to je bilo predavanje o Sokolstvu, ki smo ga imeli nedavno in za katerega je vladalo izredno zanimanje. Upamo, da se tudi v nedeljo zberemo v velikem številu, da manifestiramo tako za vzvišeno sokolsko idejo.

Strašna rodbinska tragedija v Hočah

Gostilničar Gačnik umoril vse tri svoje otroke in sebe ter smrtno ranil ženo -- Ozadje in potek groznega dogodka

Maribor, 25. aprila.

Danes dopoldne se je nenadoma razširila po Mariboru strašna vest, da je gostilničar Gačnik v Spodnjih Hočah pomoril vse svoje družino in še samega sebe. Vest, ki je dobivala od ust do ust najrazličnejše oblike in se spremenila tudi v roparski umor, sličen onemu v Jelovcu, so potrdile tudi oblasti. Vendar se je že okrog poldneva dala dognati resnica, ki je strašna in nič ne zaostaja za žaloigro v Jelovcu.

»Jutri mi bo že bolje!«

45letni Rudolf Gačnik je imel predlansko leto svojo lastno hišo in gostilno v Studencih pri Mariboru, ki je prvotno dobro uspevala, potem pa propadla, tako da so mu jo prodali na dražbi. Z zadnjim ostankom denarja je lani najel v Hočah gostilno Frangeš, sedaj last Ivana Rečnika, kjer pa tudi ni imel sreče. V najnujem času ni zaslužil niti toliko, da bi kril režijske stroške in plačeval najemnino. Zato mu je gospodar odpovedal stanovanje in lokal s prvim majem. Tedaj bi se moral Gačnik izseliti. Iskal je sicer kako drugo gostilno, toda brez denarja je seveda ni mogel najti. Zato je vedno bolj obupoval. Včeraj je prišel ponovno v Maribor, da bi kaj našel, a tudi brez uspeha. Popoldne je bil v restavraciji »Halbwidle«, kjer je na vprašanje, kako mu gre, odgovoril: »Jutri mi bo že bolje!«

Nikogar ni bilo iz hiše

Nato se je vrnil domov v Hoče, kjer je zvečer do okrog 21. ure govoril v svoji gostilni z nekim gostom, dočim je njegova 38letna žena Elizabeta likala perilo. Ko je gost odšel, so Gačnikovi zaprli gostilno in se podali k počitku. Danes zjutraj kmalu po 7. uri je v isti hiši stanujoča stranka pri odpiranju hišnih vrat opazila, da od Gačnikovih ni še nihče vstal, kar se ji je takoj zazdelo čudno, ker so navadno že na vse zgodaj odpirali gostilno. Opozorila je na to lastnika hiše in gostilne Ivana Rečnika, ki je pogledal pri oknu v Gačnikovo spalnico, a zaradi zaves ni mogel opaziti ničesar drugega kakor to, da je Gačnik ležal na divanu. Ker se na trkanje in klicanje ni nihče oglašil, so po-

klicali orožnike. Kmalu po 9. uri sta prišla pred hišo narednik Eisenhut in orožnik Kučič. Poslednji je skozi okno opazil, da je Gačnik ves v krvi in mrtve.

Nato so s silo vlomili vrata v stanovanje. Slika, ki so jo tedaj imeli pred seboj, je bila strašna. Gostilničar Rudolf Gačnik je ležal na divanu v hlačah in srajci s prerezanimi vrati in ves v krvi. Poleg njega je bil oster kuhinjski nož. Na treh posteljah pa so ležali pobiti vsi ostali člani družine. Na prvi postelji je bila Gačnikova žena Elizabeta z razbito glavo in z rano v prsih. Vendar pa je še živeła, čeprav je bila v nezavesti. Na drugi postelji je ležal obrnjen proti materi najstarejši 12letni sin Rudolf, na tretji postelji pa sta ležala 8letni Karel in 6letni Ivan. Vsi trije so imeli razdrobljene glave. Poleg postelje je bilo tudi večje kladivo, s katerim je Gačnik pobil svoje tri sinove in ženo.

Gačnikova žena umira v bolnici

Takoj je bilo jasno, zakaj in kako se je dogodila strašna tragedija. Gačnik je očitno že poprej sklenil, da bo pobil družino in sebe. Vstal je tedaj zgodaj zjutraj, vzel kladivo in pobil po vrsti otroke in ženo, ko so še spali in se niso mogli takoj niti zavedati, kaj se dogaja. Svoje delo je opravil tako silovito, da so bile postelje, stena in tla čez in čez poskropljene s krvjo in zavoji možganov. Razen tega je ženo zabodel tudi z nožem v desno stran prsi. Nato je legel na divan in si z nožem prerezal vrat. Tako on kakor vsi trije otroci so bili takoj mrtvi. Orožniki so nemudoma telefonično pozvali mariborsko rešilno postajo na pomoč. Ta je takoj odposlala v Hoče rešilni avto, s katerim so prepeljali Gačnikovo ženo v tukajšnjo bolnico. Vendar se smrtno ranjena žena ni več zavedla. Ob času ko to poročamo je sicer še živa, je pa po mnenju zdravnikov popolnoma izključeno, da bi jo mogli rešiti. Nesrečnica ima popolnoma razdrobljeno lobanjo, zmehčane možgane in globoko rano na desni strani prsi.

Orožniški zapisnik in sodna komisija

Ker ni nobene priče, ne bo mogoče natanko dognati, kdaj se je strašno dejanje izvršilo, in tudi ne, če je Gačnik napravil svoji družini konec sporazumno z ženo ali ne.

Naknadno doznavamo, da je bil pokojni Gačnik tudi bolehen in je v zadnjem času iz obupa mnogo pil. Na povratku iz Maribora je bil včeraj tudi v Radvanju pri svoji sestrji, kateri je na vprašanje, kam bo 1. maja šel, odgovoril: »Šel bom tja, od koder se nikdar več ne bom vrnil.«

Orožniki so ob enem o dogodku obvestili tudi mariborsko orožniško poveljstvo. Že tekom dopoldneva, je nato prispel v Hoče kapetan Džemič s spremstvom in policijskim fotografom Grobinom ter napravil zapisnik. Ker so bila vrata od znotraj zaklenjena, so vsa prvotna domnevanja, da je bil morda izvršen roparski umor, neutemeljena. Popoldne je odšla v Hoče še sodna in zdravniška komisija, ki je izvršila ogled in obdukcijo ter odredila, da se trupla Rudolfa Gačnika in njegovih treh otrok prenese v mrtvašnico na pokopališču v Hočah.

V Hočah in okolici kakor tudi v mestu je napravila vest silen vtis. K hiši, kjer se je dovršila žaloigra, prihajajo množice ljudi. Tako tudi na pokopališče.

Resnikovi morilci obsojeni

Maribor, 25. aprila.

Snoči in ves dan so se nadaljevala zasliševanja nadaljnjih prič v procesu proti tihotapcem in morilcem finančnega pripravnika Janko Resnika. Trgovca Ponprein iz Špilja je bil za danes pozvan k zaslišanju, a ni prišel. Razne priče iz Špilja so potrdile, da so videle na predvečer umora, torej dne 6. septembra 1926. leta tam današnje obtožence. V splošnem pa je šlo danes v prvi vrsti za izpovedi, ki se nanašajo na skrivno obtoženco Goloba. Enotnost v pričevanju ni bilo, vendar so sodniki ugotovili, da šketa, o katerem smo včeraj poročali, ni prišel k Muhličevi s krvavo, ampak samo z raztrgano srajco. Golob je predlagal tudi novo pričo, katere pa po imenu ne pozna. Trdi, da baže mnogo ve o umoru. Srečal jo je nekje pri Jaremini tistega dne, ko je bil zadnjič izpuščen iz zaporov.

Proti večeru se je zasliševanje prič končalo in je govoril državni pravdnik dr. Dev, ki je v temeljiti razpravi reasumiral vse dokazno gradivo in zahteval obsodbo v smislu obtožnice. Izmed braniteljev je prvo govoril dr. Reisman, za njim dr. Kumbatovič, končno pa še dr. Šnuderl. Okrog 19.30 se je senat umaknil k posvetovanju in okrog 20. ure je predsednik razglasil sledečo obsodbo:

Obtoženci so krivi umora finančnega stražnika Resnika in se obsodijo Vincenc Bezjak na doživotno ječo, Franc Klemensberger na 20 let teške ječe, Alojzij Golob na 20 let teške ječe in Domnik Jamernik se odda v poboljševalnico. Vsi izgubijo doživotno častne državljanske pravice. Obtoženci so prijavi priziv in revizijo.

Razširjajte Jugoslovana!

Krasote Jugoslavije

ponosne nepristopne pečine ...
romantične skalne globeli ...
in zobje njenih prebivalcev!

Povsod se čuti privlačnost Jugoslavije, povsod izzivajo zdravi in blesteči zobje njenih prebivalcev občudovanje. Stotisoče Jugoslovancev neguje zobe s Sargovim Kalodontom. Sveža bujna pena te zobne kreme daje zobem sijaj biserov, zamori uničevalne kali, a diha napravi vonjajoč in čist.

SARGOV

KALODONT
ohranjuje zdravje in lepoto zob.

Novo mesto

Novomeško prebivalstvo. Ob ljudskem štetju leta 1920 je prebivalo na mestnem teritoriju 200 ha 56 a 29 kv. metrov 2459 ljudi. Kasneje se je mestu priključila še Kandija v izmeri 241 ha 5 a 19 kv. m z 821 prebivalci, tako da je po tedanjem ljudskem štetju živeło v 501 ha 61 a in 48 kv. metrov veliki mestni občini 3280 ljudi, ki so prebivali v 434 hišah. Po sedanjem ljudskem štetju se je število prebivalstva dvignilo za 765 oseb. Mestna občina šteje danes 4045 prebivalcev, med njimi so moški le za bore tri osebe v večini: žensk je 2021, moških pa 2024. Skupno imamo 831 družin. V koliko poslopih prebivajo in koliko poljedelskih gospodarstev imajo, trenutno še ni ugotovljeno. Da imamo moški izjemoma skromno večino se moramo zahvaliti garniziji in bolnici Usmiljenih bratov.

Mesto zdravnik je razpisano v samostalni zdravstveni občini Smihel-Stopiče. Termin najkasneje do 30. aprila. Opozorjamo na tozadevni razpis v 90. številki našega lista na strani 15.

Velika francoska revolucija je bil naslov predavanja, ki ga je oživil s številnimi lepimi skiptičnimi slikami profesor g. Rudolf Kranjec v četrtki zvečer v Sokolskem domu že drugič. Prejšnji četrtki I. zdaj II. del. Velezanimivo in poučno predavanje je bilo obakrat zelo obiskano.

Osebnostna vest. Novomeščanka gđ. Albina Ahačič, učiteljica v bližnji Birčni vasi, je napredovala v II-2. Čestitamo!

Smarješke toplice, povečane s svojo električno razsvetljavo in vodovodom, z moderno urejenimi sobami ter prvovrstno prehrano, so priče zopet obratovati. Opozorjamo na današnji glas!

Srbske popevke so zvenele v četrtki zvečer po mestnih ulicah, ko so se vračali naši najnovjši meščani iz Dolenjskih toplic. Tja so korakali dopoldne še v lastnih oblekah, vračali pa so se že ponosni na svoj novi kraj, ki je napravil iz njih povsem nove ljudi. Vse mesto je drlo vkup, saj se to ne vidi pri nas vsak dan. Ko je zapela trobenta k nočnemu počitku, se je tudi radovedni mladi svet umiril. Zdaj jih boste lahko gledali vsak dan.

Staro pokopališče se prazni, kdor le more pušti izkupati in prenesti telesne ostanke dragih svojcev na novo pokopališče ob Ločenski cesti, ker se bo staro v nekaj letih povsem opustilo ter spremenilo v park. Že jeseni leta 1926 sta bila prenešana zakonca Franc in Marija Kenda. Potem je bil mir poldrugo leto, nakar so že v zgodnji pomladi pričeli s prenašanjem, ki se v presledkih nadaljuje do danes in se bo z vsakim mesecem povečalo, ker priganja čas. — Doslej so bili prenešeni sledeči blagopojniki: Karel, Josipina, Anton in Alojzij Rozman; Ivan Barborič, Karel Tirlik, Anton Medved, Kavs Marija, dr. Karel Slane in njegov sin Karel, s. Roza Jaklič, s. Georgija Križan, Marija Kosič, Franja Burger, Gabrijela Virant, Franc, Anton in Terezija Kastelic, Karel Kalčič, Anton Mraček, Avgusta Kalčič in Stefan Kraut. V Ljubljano sta bila prepeljana komponist Anton Foerster ter sodni svetnik Ludvik Golia. Oba lani oktobra meseca.

Grad Luknja pri Prečni se podira. Edini naš jamski grad bo propadel, kar je večna škoda. Nekdanje zatočišče klati-viteza Erazma Predjamskega bo kmalu le še kup ruševin. Desni čelni hodnik v prvem nadstropju se je tudi že udril. Prebivalstvo opozarjamo na nevarnost. — Ne se preveč spenjati po preperlem zidovju. Amaterji naj bi s kamerami hitro še rešili pred pozabljenjem, kar se še da.

Nogometna tekma med S. K. Gradžan — Karlovac in S. K. Elan — Novo mesto se bo vršila danes popoldne na Loki.

Obrtno predavanje priredi danes dopoldne v Rokodelskem domu načelnik zavoda PO Zbornice za TOI g. Ivan Ogrin iz Ljubljane.

Licencovanje bikov. V petek dopoldne se je vršilo na sejmšišču na Loki licencovanje bikov za občino Novo mesto, Smihel-Stopiče ter Prečno. Predvidenih je bila 17 bikov, izredno lepih živali, kot se jih tu še ni videlo.

Sreča v nesreči. Neopažen se je preveč sklonil skozi okno triletni Drago Medvešek, živahni sinček pletilje ge. Marije Medveškove v Kandiji, ter telebnil skoro pet metrov globoko na mlado travo pod oknom. Na bližnjem studencu so prale perice. Ena izmed njih je preplašena prihitela pobirat jokajoče dete ter ga nesla prestrašeni materi. Hitro so ga pregledali, pa še nateklin od padca ni bilo najti. Deček se je kaj kmalu potolažil in vesel spet stekel na dvorišče. Pač čudovit primer pravega angeljevega varstva.

Gledališče

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Drama.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Nedelja, 26. aprila: Premijera »Slehermika« v opernem gledališču. Izven.

Ponedeljek, 27. aprila: »Življenje je lepoc.« Red B.

Torek, 28. aprila: Zaprt.

Sreda, 29. aprila: »Pri belem konjičku.« Red A.

Opera.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Nedelja, 26. aprila: »Slehermika«, dramska premijera. Izven.

Ponedeljek, 27. aprila: Zaprt.

Torek, 28. aprila: »Luizac.« Red E.

Sreda, 29. aprila: »Oj ta prešmentana ljubezen.« Premijera izvirne operete. Izven.

SENTJAKOBSKI GLEDALIŠKI ODER

Začetek ob 20.15.

Nedelja, 26. aprila: »Gospod senator.«

NARODNO GLEDALIŠČE V MARIBORU

Nedelja, 26. aprila ob 15. uri: »Začarana žaba«. Kuponi. Otroška predstava. — Ob 20. uri: »Leseni konji«. Znižane cene. Zadržati.

Ponedeljek, 27. aprila: Zaprt.

Torek, 28. aprila ob 20. uri: »Čarodajska kneginja«. Kuponi. Gostovanje gđ. Marice Lu-bejeve.

Potovanje po zvezdi večernici

58.

Zunaj je bila globoka in tiha noč, zato se je vrnil v rov, legel in zaspal. Ko se je prebudil, je stopil na rob skalne ploščadi, na kateri se je nehal podzemeljski rov in opazil, da ne vodi ž nje nobena pot, ne navzdol in ne navzgor. Bal se je, da bo moral večno ostati tam gor, ko je nenadoma opazil, da je pod robom razpeta ogromna pajčevina. Njene niti so bile tako debele in močne, da je po njih lahko varno plezal v globino.

59.

Danica in Čučiruci sta nadaljevali pot proti vrhu gore. Vzpenjali sta se po skalah, počivali, pa spet plezali. Tako sta naposled srečno prispeli do one ogromne stene, nad katero je bil Dušan prilezel iz podzemeljske jame. Skušali sta jo preplezati, toda zaman. Sele tedaj, ko sta opazili pajčevino, ju je obšlo novo upanje. Toda — o groza — opazil ju je pajek velikan in ju zadržal s svojo vrvjo...

Konfekcija „Elite“ Ljubljana

Prešernova ulica 7 — 9

priporoča, da si ogledate brezobvezno bogato zalogo damskih in moških plašev ter oblek

Murska Sobota. Tukajšnji pismonoša Drago Vič je tako nesrečno padel s kolesa, da je moral iskati zdravniške pomoči, ker si je prebodelo.